

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈՒԼՆԱՐԻԱ

Տարեկան 12 ֆր.
Տեղամասայ 6 «

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ
2 քիւ մեկ ծրարով)
Տարեկան 14 ֆր.
Տեղամասայ 7 ֆր.

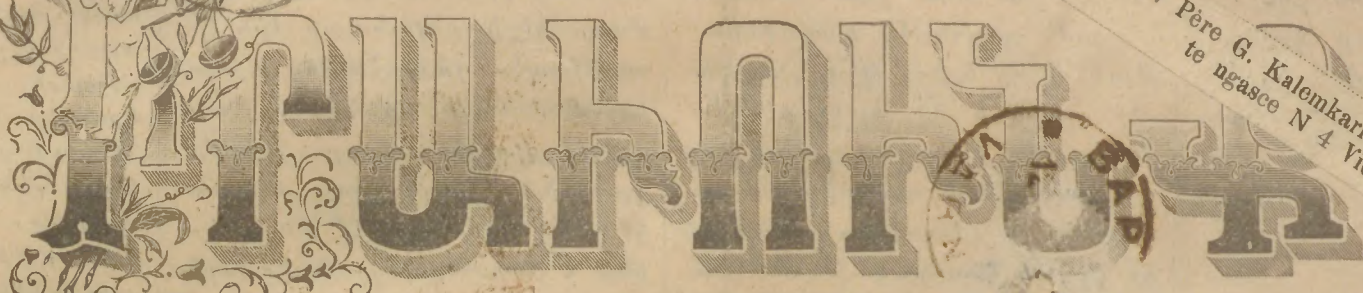
ԱՄԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2.60 ֆր.
Տեղամասայ 1.50 »

Կ Ա Ն Խ Ի Կ

—o—

Մանուցման տողը
20 սանիքով

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐ ՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇՈՒՐԱԹ

ՀԱՍՏԻ

Rev Pere G. Kalemkarian
te ngasce N 4 Vienne

Rédaction du journal

„Iravounk“

(Bulgarie)

Ред. дия

на вѣстникъ

„Иравункъ“

ВАРНА (България)

—o—

Գրութիւնքիս
չեն տուիր

Ո՛Վ Է ՄԵՆ ԶԱՆՅԱԻՈՐԸ

Շար. քիւ 2էն

Զնտեսական այս յուր, քմահա-
ճոյ և վերին աստիճանի անպա-
տասխանատու մատակարարութիւնը
բնական էր որ մեր ժայռացած
հարուստին ոչ միայն չը սորվեցնէր
գրամի զոհողութիւնը այլ և իրաց
ներկայ անախորժ կացութեան մէջ
մինչեւ մէկ աստիճան իրաւունք
տար անոր ձեռքի գոհունակ չփոժ-
նեցուն և այն չնական խօսքին,
զոր այսօր ճակտիդ կը զարնեն ա-
նոնք, ուր որ երթաս:

«Աղբար, ինչպէս տսնք. կու-
տեն կոր»:

Տարակոյս չը կայ և մենք պէտք
չէ երկարօրէն աշխատինք ապա-
ցուցանելու այն կէտը թէ վստա-
հութեան այս պակասութիւնը ոչ
միայն մեր հարուստ դասակար-
գին, այլ և նոյն իսկ սրտցաւ հա-
սարակութեան միտքը սկսած էր
պղտորել, յորմէ հետէ խաչագո-
ղական հազար տեսակ աճպարա-
րութեանց հանդիսատես եղած էր
իր գաղթային վիճակին մէջ ու այդ
կասկածը, վստահութեան այդ պա-
կասութիւնը իրեն հետ մտցուցած
էր նաեւ բուն երկրին մէջ:

Ասով միայն կը մեկնուի այն
տարածքը ընթացքը, զոր բռնած
է այսօր հայ ժողովուրդը՝ ծայրէ
ծայր, հանգէպ իր էն նուիրական
գործին:

Աղքերնուդ առջեւ բերէք պուլ-
կարական ու է քաղաք մը ու
բաղդատութեան զրէք անոր 4-5
տարի առաջուան ընթացքը այսօր
ուանին հետ: Անիկա 4-5 տարի
առաջ ափերով ոսկի կը նետէր յե-
ղափոխական պնակին մէջ, մինչ-
դեռ այսօր 4-5 փարա տալու կը
գէժամակի, միեւնոյն ատեն սրտի
գոհունակութեամբ սատարելով սա-
կայն ուրիշ բարենպաստակ գործե-
րու, որոնք բացարձակապէս կը
վայելեն իր վստահութիւնը:

Միամիտ չըլլանք, և հիմէ կա-
րելի է, փնտռելով ասոր պատճառը,
վստի գի գիտենք թէ աշխարհի մէջ
ամեն երեւոյթ իր բնական պատ-
ճառն ունի:

Ինչո՞ւ այդ քաղաքը 4-5 տարի
առաջ յեղափոխական նժարին մէջ
կը դնէր իր լուսան պէտք եղած
ծանրութեամբ և այսօր ատոր հա-
կառակը կընէ: Ինչո՞ւ որքին, ե-
կեղեցիին, գալուցին եւն. 2-300
ոսկի տուած ատեն, չուզեր անդին
ատոնց հաւատար ու ալ սուելի
նուիրական եղող գործի մը 20-30
ոսկի տալ:

Պաւլո՞ւ այն մարդուն, որ ՎՍՏԱ-
ՀՈՒԹԵԱՆ ՊԱԿԱՍՈՒԹԵՆԷՎԱՏ
ուրիշ ու է պատճառ մը կընայ
գտնել այս ժայռայեղօրէն տխուր
երեւոյթին, որ երթալով, սոսկալի
համեմատութիւններ կառնէ և ի-
րաւամբ կը չարչրկէ մեր կուսակ-
ցութիւններուն միտքը: (Խօսքս
անոնց չէ, որոնք բան մը չեն գի-
տեր ու սրտը նըւոր ձեռքը խմորի
պէս գործիք դարձած են ծիծա-
ղելի կերպով):

Սուտ խօսեցան և մինչեւ իսկ
ժողովուրդին խանդավառութիւնը
զրգռելու համար պաշտօնական
հանգամանք տուին այդ սուտին,
ըսելով թէ երկրին մէջ սանկ ուժ
ունենք նաեւ ուժ ունինք, թէ
հայաստան մօտիկ օրեր պիտի
փրկուի և այլն, և այլն:

Շատ մը տխուր պարագաներու
մէջ սուտը երեւան եկաւ, ծնաւ
քարոյական վստահութեան պա-
կասութիւնը և հետեւաբար ժո-
ղովրդին անկարելի խուսափման
իր պաշտած գործին:

Դրամ առին ու զեղծումներու
անծայրածիր շրջանը բացուեցաւ
ամեն անոնց առջեւ, որոնք նիւ-
թական աշխարհի մէջ զեռօ մը
չէին սրժեր երկի ու այսօր առաջ
դրամ կուենային տրամադրելի
իրենց անորակելի կեանքը քաշքշե-
լու համար:

Աս ալ պաշտօնապէս և կամ
անպաշտօն ապացուցուեցաւ, ա-
ռաջ եկաւ նիւթական վստահու-
թեան պակասութիւնը և հետեւա-
բար ժողովրդեան քակին յաւի-
տենապէս փակման տխուր տրա-
րողութիւնը:

Սուտ է այն կուսակցութիւնը,
որ այս պահուս ինքզինք նիւթա-
պէս ու բարոյապէս բաւական զօ-
րաւոր զգալու յայտարարութիւնը
կընէ:

Առանձինն առանձինն ամեն
ալ տկար են. ասոր ուրիշ ապա-
ցոյց պէտք չը կայ՝ իրենց գործե-
լու եղանակը, արդիւնքը լայնօրէն
կը բաւեն ատոր: Միաբան գոր-
ծակցութեան մէջ ալ չը պիտի յա-
ջողին անոնք այն պայմաններու
տակ, որոցմով կապին դատ զատ,
Բաց բանք, ազգը իրենց հետ
չէ և չը պիտի կընայ ըլլալ, երբ
իրեն չեն ներշնչեր նիւթական ու
բարոյական բացարձակ վստահու-
թիւն. բան մը՝ որ նոյն իսկ անձ-
նական գործընդուն մէջ կը փնտռուի
էն առաջ:

Մէկ էինք, երկուք եղանք. եր-
կուքնիս ալ միեւնոյն խմորէն. բան
մը չը պիտի շահինք ատկէ. ինչ
մերժումի որ կը հանդպէինք ա-
ռանձին եղած ատենինս, նոյնիս
պիտի հանդպինք զրկուած ա-
տենինս ալ:

Աղբային գործ մըն է, զոր
զուրկ հանել կոչուեց եւք, ուստի
աղբային ընդհանուր շարժումով
մը կարելի է մեր բողձացած նպա-
տակին հասնիլ: Արդ՝ մեր կուսակն
ունենալու համար այդ շարժումը
պէտք է նախ անոր վստահութիւնը
վայելենք լիովին:

Ուրիշ կերպով հաւատացէք, տա-
կաւին շատ պիտի կանչուեալենք
թէ հարուստը ինչո՞ւ միջոցներ
չը տար, ժողովուրդը ինչո՞ւ հե-
տցնեալ ամուր կը կապէ իր քա-
կին բերանները և կամաց կամաց
կըլքանէ այնքան սուրբ ու այն-
քան նուիրական գործ մը:

Իցի՛ւ թէ այդ յուսահատական
կանչուեալներուն մէջ, օր մը
ճանչնայինք թէ ո՞վ է մեծ յան-
ցաւորը և ժողովուրդին ուզածը
ժողովուրդին տայինք ու մեր ու-
ղածն ալ իրմէ առնէինք:

Դէս ու Դէն

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ
ԱՆՑՈՒԴՍՐՁՔ

1901 տարւոյն մէջ

Անգլիոյ գլխաւոր գէպքն եղաւ
վիքթորիա թագուհիին մահը:
Այս վահագնաւորին դահակալու

թեան կէս դարու շրջանը պատ-
մութեան մէջ ամենէ աւելի փայ-
լուն էջեր արձանագրել տուաւ:
Իսկ թրանսվալի արկածալից պա-
տերազմը շարունակուելով, ըստ
բաւականին բժաւորեց անգլիացի
ազգին հոչակ դառած մար-
դասիրական համբաւը. որովհե-
տեւ իր ազատութեան համար
գիւցազնօրէն կուռող ափ մը Պօ-
էրսերուն դէմ փոխանակ վեհանձ-
նօրէն կուռ մղելու, Անգլիացիք
պատսպարաններու մէջ գերի պա-
հուած կիներու և մանուկներու
տառապանքը բազմապատկեցին,
որուն հետեւանօք պատերազմի
դաշտէն աւելի այդ պատսպարան-
ները Պօրսերու սպանդանոց ե-
ղան: Պատերազմին վախճանը վս-
տահապէս Պօէրսերուն աննպաստ
պիտի ըլլայ, բայց Անգլիացուց
ալ նպատաւար ըլլալէ շատ հեռի
է, քանի որ այնչափ սուղ և ան-
սպասելի զոհողութիւններով կը գը-
նուի քանի մը հարիւր հազար
Պօէրսերու վրայ տարուած յաղ-
թանակը: Մեծ երեւտագէտնե-
րու հաշիւներ ցոյց տուած են թէ՛
թրանսվալ և Օրանժ երկիր-
ները իրենց հասոյթներով բնաւ
չը պիտի փոխարինեն ապագայ
անգլիական վարչութեան ծախքե-
րը: Իսկ ներկայ պատերազմին
միջոցաւ միջխառնելը բոլորովին
բացը կը մնան ու կը բեռնուին
մայր հայրենիքի կռակը:

Վերջացող տարւոյն մէջ Անգլիա
իր երկ վեհապետին, իտուարտ
թագաւորին, գահակալութեան հետ
հոչակեց նսեւ Աւստրալիոյ հան-
րապետութիւնը իբր գառ պետու-
թիւն, և միեւնոյն ատեն ժովերէ
անդին բրիտանական տիրապետու-
թիւնը մայր երկրի հետ աւելի
ամրապինդ կապելու համար, նոր
վեհապետին տիրողներուն վրայ
աւելցուց «անդրծովեան բրիտա-
նական վեհապետ» տիտղոսը. և
ասոր ի հաստատութիւն գահաժա-
ռանգ իշխանը բրիտանեան բոլոր
գաղթավարները այցելելով, գը-
տած ջերմ ընդունելութիւններովը
անոնց մայր հայրենիքին հետ ու-
նեցած կապերը ամրապինդեց:

Բայց այս ամենի հետ պէտք
է խոստովանել թէ Անգլիան իր

ազգեցութենէն շատ բան կորսնցուց օտար երկիրներու մէջ. և ինչ որ Անգլիոյ համար կորուստ մը կը հաշուուի ուրիշ պետութեանց, մանաւանդ Ռուսիոյ համար, չափ ալ տըք է հաշուել. զոր ցոյց տուինք մեր նախորդ թիւով:

Վերջացող տարւոյն գլխաւոր դէպքերէ վին է Չինաստանէ եւրոպական զօրքերու վերադարձը յաղթական Այդ «Երկնային կայսրութիւնը» խոնարհեցաւ պետութեանց միացեալ ուժին առջեւ, ընդունելով հիմնական բարեկարգութիւններ ընել և օտար ազգերու առջեւ բանալ իր բոլոր հրապարակները, ինչ որ հին դաշնագիրներով ալ պարտաւորուած էր. բայց այս նոր դաշնագրին տրամագրութիւնները աւելի համարձակ պիտի ընեն քրիստոնեայ ազգերը Ծայր-Արեւելքի մէջ: Փախստական կայսրը ու կայսրուհին այսօր իրենց մայրաքաղաքը դարձած են և նորանոր հրովարտել ներով կապացուցանեն թէ շինացի պատուիրակներու ստորագրած հաշտութեան պայմանները դորձադրու առկա զփափագող են: Բայց միտքերը կը չփոխէ վերադարձը այն կարգ մը չարագործներուն, որոնք կայսրուհւոյն թիկնապահները ըլլալով, Պօքսէններու աջակցած և նոյն իսկ իրենք օտար դեսպանատանց վրայ յարձակած էին, Պոլսոյ կոտորածին ատեն ճիշդ ելլալով եւ վերջէն ընդունին պէս: Այժմ խնդիր է գիտնալ թէ դեսպանք պիտի թողաւորեն որ այդ 700ի չափ շարագործները ազատ, համարձակ պտըտին Բէքիին մէջ:

Գոռպէր

ԹԺՅԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՍՕՖԻԱ, 10 Յունուար

Սօպրանիէին լուծուելէն ի վեր, որ զարմանք և զայրոյթ յառաջ բերաւ ժողովրդեան ամեն խաւերու մէջ, ամենքին ուշադրութիւնը դէպի ուրիշ կողմ դարձած է: Յայտնի է թէ նոր ընտրութիւններ պիտի կատարուին և ամեն կուսակցութիւն իրեն փափաքած ընտրելին յաջողցնելու համար լուրջ մտն մէջ կը գտնուին, ժողովներ կը կանգնեն, պայքարներ կը մղեն և արդէն կուսակցապետներ սկսան շիջ գտնել գաւառները բանաստեղծ ժողովուրդը սիրաշահելու համար: Այսու հարգեալ դեռ ընտրութեանց կատարման ճիշդօրը յայտնի չէ, միայն թէ կը խօսուի որ փետր. 17ին պիտի կատարուի որուն համար մի քանի օրէն իշխանական Ուքալը պիտի հրատարակուի:

Սօպրանիէն լուծուելուն ակնարկ

կեղծ ըսինք թէ զայրոյթ յառաջ բերաւ, և այս շատ իրաւացի կերպով, որովհետեւ կառավարութիւն մը որ երիցս Ազգ. Ժողովին մէջ պարտաւոր իր առաջարկներու մեծամասնութիւնը մերժեցաւ, և ոչ ալ ժողովրդականութիւն կը վարէ հասարակութեան առջեւ, եղբայրսօպրանիէն լուծել տալը զարմանքով ըլլալէն աւելի անփայլ էր:

Սիւս կողմէ որչափ որ Սահմանադրութիւնը իշխանին իրաւունք տուած է Սօպրանիէն լուծելու համար իր վերջին ունենալ և որդեգրելու անհամար թողուցած է... ասանկ պարագաներու երբ ընդհանուր ազգին կամքը կը ներկայանայ մերժելու ինքիւր մը որ շատ կենսական է մարդկայինքի համար, այդ վերջին դորձադրութիւնը սահմանադրութեան ոգին բռնաբարել կը նշանակէ և հին բռնապետական քաջագործութեան յիշատակները կարծեցնէ մեր մէջ: Այս տեսակ «Թիկնաբու» մէջ է որ աւելի կը շեշտուի այն պարագային թէ սահմանադրական դրութիւնը որ տանեկէններով դարձաւ սկիզբ ներք միակ դարմանը կը համարուէր բացարձակ միապետութեանց և յոռի վարչութեանց տակ ճիշդ մուծած ժողովրդներու կամքը յարգել տալու և միապետին դիրքը հանդէպ գործադիր վարչութեան մասամբ իւրեք չէզօքացնելու, այժմ այդ դրութիւնը հակառակ իր յայն ըմբռնութեան և ժողովրդին ներկայացուցիչներու կազմած օրէնքներու ազգեցութեան չը զօրիր պաշտպանել լիաւի ժողովրդին էական շահերը և չը համապատասխանեցնէր ժամանակի պահանջներուն, ուստի հարց եղած է այն պիտի դրութիւն մը ստեղծել որ կարենայ զոհաբերել տալ ներկայ ժամանակի պահանջին. և ասիկա շատ մը նշանակուի ընկերաբաններու լուրջ խորհրդածութեան նիւթ եղած է արդէն:

Իսկ զարկ տնտեսական տագնապին որ աւելի սուր կերպարանք առած է իր օրինակներ մերժուելէն ի վեր, դեռ որոշ բան մը յայտնի չէ և չը պիտի ըլլայ ալ մինչև որ ընտրութիւնները կատարուին և նոր Սօպրանիէն իր արտակարգ նստին հրապարակ: Սիւս կարծիքներ կը շարժային որոնց համեմատ իբր թէ կառավարութիւնը ինչոյ բանակցութեան մէջ կը գտնուի Բարիդի դրամատան հետ և թէ դրամատունը աւելի նպաստաւոր պայմաններ կուտայ եղբի կառավարութեան, բայց այս գրոյցը արդէն կէս պաշտօնապէս հերքուիցաւ:

Նաեւ կըսուի թէ ռուս դրամատերեր խոստացած են 50 միլիոն ռուպլի փոխառութիւն մը ընել Պոլկարիոյ, իրենց տէրութեան հրապարակութեամբ: Նկատելի է թէ Ռուսիան որ անցեալ Յուլիան

մէջ 7 միլիոն ֆրանքի փոխառութեամբ մը ըրաւ և որուն վճարած մը ներկայ Յունուար 1ին էր, անմիջապէս չը պահանջեց և անորոշ ժամանակի մը համար յետաձգեց: Ռուսիոյ այս լուր տրամադրութիւնը Պոլկարիոյ տնտեսական նեղ վիճակին մէջ ինչպէս կարելի է բացատրել. լուրտես մտքեր կըսեն թէ Ռուսիոյ չուգիր որ Պոլկարիոյ տագնապներուն բերամբ նեղը մնալով ինքզինք ծախս օտարներու, որ կրնայ ապագային ինչպէս ներքիւ նոյնպէս ալ արտաքին քաղաքականութեան վրայ բարդ կնճիռներ յարուցանել, և իր ձեռքէն եկածը պիտի ընէ որ Պոլկարիոյ տնտեսականապէս անկախ մնայ:

ԱՄԵՆԱԿ

(Շարունակելի)

ՇՈՒՄԼԱ, 3 Յունուար

Դեկտեմբեր 30 շաբթ երկուրեք տեղւոյս ազգ. վարժարանի սրահին մէջ, ուսուցչական խմբի նախաձեռնութեամբ, Շումլայի ազգ. երկսեռ վարժարաններու օգտին, տաճկերէն լեզուով ներկայացուցաւ «Ֆանֆէլուցի» կամ «Մաշուգընը գաթի իթմիէն» պիւր զըզ առուելով ծանօթ տրամբ: Գլխաւոր դերակատարներն էին Օր. Ջ. Թաշեան, Պ. Պ. Տօնիկեան, Ս. Մարտիրոսեան, Ս. Յարութիւնեան, Պ. Յապաշեան, Մ. Գրիգորեան եւ ազգ. վարժարաններու յառաջադիմութեան նախաձեռնողի մի քանի ազնիւ հրապարակներ:

Հանուած ամսականները, մէկ օրուան մէջ, գրեթէ ամբողջովին վաճառուած էին, արժանիքն ամբողջովին գրաւուած էին եւ ներկայացուցաւ սկսուելէն շատ առաջ, հետաքրքիր ժողովուրդը խանութէն էր արական վարժարանի սրահը եւ մեծ անհամբերութեամբ կը սպասէր վարժարանի բացուելուն: Բարեհաճած էին զաւանակ այս պարտները, որոնք ներկայացուցաւ տալու օրոշուած օրէն մէկ շաբթ առաջ, վարժարաններու անուղղակի կերպով վաճառը հասցուցած ըլլալու համար, գրեթէ ամբողջովին զերծ լինելով իրենց ըրած վառութիւն մը, անորոշութիւն մըն է, սկսեալ գործը երես վրայ թողած ու հեռացած էին, այնպէս համոզուած ըլլալով թէ առանց իրենց մասնակցութեան առկա լինելու պիտի ըլլայ ներկայացուցած առաջ: Սիւսիւս շաբթուայի պարտներու կարծիքին ներկայացուցած դարձեալ որոշուած օրը տրուեցաւ և յաջորդածէն աւելի յաջող եւ արդիւնաւոր եղաւ, շնորհիւ Պ. Պ. Մ. Գալաֆեանի, Ս. Մարտիրոսեանի, Թ. հաճի Ստեփանեանի, Վ. Մարգարեանի եւ Յ. Մանուկեանի, որոնք ոչ մի ջանք չը խնայեցին թէ ամսականներու վաճառման եւ թէ ներքին կարգադրութիւններու համար:

Իմացուածին յայնչով զոտ հասցի գոյացած է շուրջ 259 ֆր. ի կոկիկ գումար մը. այս հասցիքը շատ աւելի պիտի ըլլար, եթէ սրահը աւելի մեծ ըլլար, որովհետեւ շատեր տոմսակ եւ աթոռ չը գտնուէր ներկայացման գրչիւրը գտնէն ետ դարձան:

Մեր խորին շնորհակալութիւնը յայտնելով պատուարժան ուսուցչական խմբին եւ բոլոր այն ազնիւ անձնաւորութիւններու, կը սիրենք յուսալ որ ազգային վարժարաններու յառաջդիմութեան համար ուսուցչա-

կան խումբը առ ոչինչ համարելով չարամիտներու բարատանքներն ու օտարութիւնները, անվշտ եւ խրոխտաբար միշտ նախաձեռնարկ ըլլալով այսպիսի բարենպաստ գործերու, կրկնակի օգուաներ պիտի մատուցանէ Շումլայի հայ ազգայնականութեան: Մենք գնահատելով իրենց գործունէութիւնը, իսրաւ յաջողութիւն եւ կարողութիւն կը մաղթենք, եւ մեծ յոյս ունինք որ յառաջիկայի ձեռնարկները՝ աւելի յաջող եւ աւելի փայլուն ելք պիտի ունենան:

ԱՄՊՐՈՊ

Յ. Գ. — Վերջին պահուն կ'իմանանք թէ՞ օտարները գիտեմ ըրած եւ փափաք յայտնած են, որ նոյն տրամբ կրկին ներկայացուի:

Նոյն

ՈՐԲԵՐՈՒ ԱՐՅԵՍՏԱՆՈՅՆԵՐ

Պատրիարքը հետեւեալ նամակը ուղղած է Նշանաւոր բարեսէր ազգայնոց:

Տ.

Գաւառական օրանոցներու տեղադրութեան պայմանաւոր կախի լրանալ հնազանդ եւ հարկ կը լինի փակել զանոնք մի առ մի, քանի սպառնալիքներու տանձման համար: Եւ դադարելով ընդհանուր նուիրատուութիւնը, որոց արդիւնքով երեսուն եւ չորս որբանոցներ բացուեցան կարօտեալ զաւառներու մէջ: Այս ամսականներու հաստատութիւնը պատասխարեցին ու խնամքին ցարդ բազմաթիւ անտէր մանուկներ, պատուար կանգնելով կարօտութեան դէմ, որու եղբայր պիտի լինէին այդ մանուկներն, եթէ պատական շնորհներու հետ մեր ազգայնոց ձեռնառութիւնը չը հասնին անոնց օգնութեան:

Այլ սակայն այդ օրանոցներուն մէջ կան տակաւին անչափահաս ու կարօտ սղաք, արժանի խնամքի ու պաշտպանութեան, կը գտնուին դեռ շատ աղքատ տղաքներ՝ որ չեն աւարտած արհեստն զոր կուսանին, հայթայթելու համար իրենց ոգեպահիկն, երբ մեկնին օրանոցէն, ուստի հազիւ թէ պատաներու մէջ լսուած որբանոցներէ ոմանց փակման լուրն, թախանձազին խնդիրներ կը տեղան ի Պատրիարքարան, երկարաճելու դեռ անոնց տեղադրութեան չըլանն եւ արգիւզու ալ բազմաթիւ անպատահութիւններն, որ կրնան ծաղիլ որբերու լքումէն:

Այսպիսի պարագայից առջեւ փակել յիշակարծ ազգ. գիւղութեան յարկերն եւ ցիր ու ցան վտարել ու իրենց բազմաթիւ լքանել այդ մատաղատի մանկըտին, մանաւանդ ցուրտ ձմեռով, որ պատած է արդէն գաւառներն բուքով ու ձիւնով, կարելի չէր, առանց տագնապելու խղճի խայթել, առանց ծանր պատասխանատուութեան մը եղբայրուելու վեհ. Սուլթանին գիտատ շնորհաց առջեւ, որ անոնց պաշտպանութիւնը կը հրամայէ միշտ, շնորհելով կարեւոր դիրքութիւնները, եւ հայ ժողովուրդին առջեւ, որ այնքան մեծ զոհողութիւններ ձեռք յանելու համար բազմաթիւ այդ զիւհակները:

Բայց հոգածութեան արժանիներն որբանոցներու պատասխարակներն չեն միայն: Անոնցմէ դուրս գտնուող աղքատ տղաքներն ալ, որ նպաստով

կապերէն, պէտք էր դնել այլիս
այնպիսի վիճակի մը մէջ, որ չը մնային
անգործ եւ ցլկեր լարած օգնութեան,
այլ կարենային աշխատել. եւ իրենց
ձեռաց վաստակովն հոգալ զիրենք:
Իրաց այս վիճակին մէջ կարեւոր էր
ուրեմն այնպիսի կարգադրութիւն մը,
որ զօրէր այդ կրկին պէտքերուն մի-
ապէս դարման բերել: Միակ դարման
կը ներկայանար, այն է գաւառական
գլխաւոր կեդրոններու մէջ մնայուն
ու կանոնաւոր արհեստանոցներ հաս-
տատել, փրկան առժամայն որբա-
նոցներու, որ տեւական արդիւնք մը
չէին կրնար ունենալ, եւ այս հաս-
տատութեանց մէջ գիշերօթիկ պատ-
պարելով հանգերձ՝ անշափաճա ու
պաշտպանութեան կարօտ որբերն եւ
իմաստաւոր զանոնք, որ փակելի
որբանոցներէն դուրս պիտի ելնէին,
ընդունել նաեւ ցերեկեայ՝ ուրիշ գա-
ւառացի տղաքներ, եւ ասոնց ամե-
նուն սորվեցնել, ըստ տեղւոյն պի-
տանի արհեստներ եւ երկրագործական
կարենոր գիտելիքներ, առեւտրական
հրապարակներու վրայ խնդրուած շա-
հաւէտ բերքերու մշակութեան համար
եւ այս արհեստանոցներու միջոցաւ
ու զանազան կարգադրութեանց ներ-
քեւ միանգամայն երկրագործ գաւառն
զիւրութիւններ ընծայել, քաջայե-
րելու համար մշակութեանց նոյն կա-
րեւոր ճիւղը: Հետեւաբար՝ նպաս-
տից Յանձնաժողովին հետ համախոր-
հորդ՝ այս կարգադրութիւնն ընդլայն-
ած համայնքի յարաւարէր մը՝
արհեստանոցներու կազմակերպութեան
եղանակն ու պայմաններն, եւ որոշե-
ցինք միանգամայն մինչեւ գարուն
յետաձգել փակումն այն որբանոցնե-
րուն, որոց պայմանաւոր լրացած էր:

Այս արհեստանոցներն, որք սահ-
մանուած են այսօրեան էական կարօ-
տութիւն մը լրացնելու, պիտի հաս-
կատուին ու պահպանուին գլխաւոր-
աբար այն կամաւոր նուէրներովն,
որ ամի ամի Ս. Մինդեան տօնին առ-
թիւ պիտի հաւաքուի մօր բարեհա-
պալայիներէն: Բարեգործութեանց
մէջ ամենէն քաղցրագոյնն ու հոգե-
պարար չէ՞ միթէ, ու նաեւ գերա-
զանցապէս վսեմն, որ զմարդ կը բարձ-
րացնէ դէպի նախախնամոյն ծիւղե-
րաց, օգնել ու տէր կառնել աղքատ
ու անոր մանուկին: Ահա այս գեղա-
տի էականութեան, այս խղճ պղտիկ-
ներուն պաշտպանութեան համար է
նուէրն, որ կը խօսքինք աղերսա-
գին, այս Ս. Մինդեան հրաշալի տօ-
նին առթիւ, յանուն մանկացելոյն
Յիսուսի, որ այնքան կը խանդաղա-
տէր մանուկներուն վրայ, որ երբ
կուզէին հեռացնել զանոնք իրմէ՝ կը
կրկնէր սաստեւով. «Թող առեւ ման-
կըստն զաւ առ իս»:

Լի ենք յուսով որ սիրայօթար պիտի
պատասխանէք սեր հրաւերին, եւ
հասցնէք մեզ Ձեր նուէրը, առատօրէն
եւ զուարթութեամբ ըլլած Ձեր սիր-
տէն, վստահ ենք, որ այս կարեւոր
ձեռնարկին յաջողութեան համար,
որով եւեթ պիտի պսակուի որոց
պաշտպանութեան գործը, պիտի բե-
րէք մեզ Ձեր օգնութեան բաժինը, եւ
անտարբար չը պիտի մնաք այս նոր
պէտքին առջեւ, դուք որ ցարդ չը
զլացաք օգնել կարօտին եւ լքեալին,
գուր որ չէք ներք Ձեր խղճին ան-
պաշտպան թողուլ անօգնական մա-
նուկին: Գլխաւոր հանգանակն Ձեր
գլխաւոր նուէրը, եւ անոր
փոխան հեղու Ձեր վրայ իր բազմա-
զեւ բարեբերն ու շնորհները, եւ
ինքն իր Ամենակալ Աջնին հովանի
ձեր վրայ՝ զերծ պահէ Ձեր, Ձեր զա-

ւակները, Ձեր պարագաներն ամեն
վիշտերէ: «Տուք եւ տացի ձեզ»:

Մնա՛ք աղօթարար

Պատրիարք Կոստանդնուպոլսոյ
ՄԱՆՈՒԿԻՍ ԱՐԿԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ

ՆԱՄԱԿ ԽՄԱԿՐՈՒԹԵԱՆ

... Խմբագիր,

Իրաւունքի Զեւր Թուոյն մէջ հրա-
տարակած էիք, Վ. Մազմանեանի
յայտարարութեան անհերքով, հետեւ-
եալը. «Նիստ ԺԱ. Ա. Գ. Ժողովոյն
ներկայացուց Թ. Ե. ի նամակը որով
կը զեկուցանէ թէ հառաւարութիւնը
զինք կարգիլէ այս սարի արտասահ-
ման ելլելուն»:

Կը յայտարարենք թէ այս խեղա-
թիւրում մըն է:

Արդարեւ՝ տեղւոյն նախկին Թաղ-
Խորհրդին ԺԱ. նստին արձանագրու-
թեանը մէջ գրուած կան վերոյիշեալ
տողերը Թ. Ե. ի նկատմամբ, (ոչ թէ
Թ. Բ. Գ. ի նկատմամբ, որուն հա-
մար Վ. Մազմանեան յայտարարեց թէ
Պոլսոյ ոստիկանութեանը մատուած
է) սակայն ու եւ առնչութիւն չունին
ծանօթ ամբաստանութեանը հետ: Թ. Ե.,
որ 97—98 մեր ազգային վար-
ժարանց մէջ պաշտօն վարած է ու
յիշեալ Թ. Ե. ի նախկին Թաղ. Խոր-
հորդին յանձնարարողը եղած է, իր
1899 Սեպտ. 15 Թուական նամակովը
նախկին Թաղ. Խորհրդին պարզած
է Թ. Ե. ի զէմ Պոլսոյ ոստիկանու-
թեան կողմանէ յարուցուած արդիւնքին
պատճառը:

Աւստիկ պատճէնը սոյն նամակին,
«Թ. Ե. ի նամակը զոր իմինիս հետ
ձեզի կը զրկեմ պիտի ըսէ թէ ի՞նչ
անձկութիւնով գրուած են այդ տո-
ղերը: Անձկութիւնը վարժուհիի մը՝
որ միշտ պարտականութեան ձայնէն
մղուած գայած է ուր որ կանչած են
զինքը՝ ու երբ այսօր մեծ պատուով
կը կանչուի հող եւ որուն համար ու-
րիշ պաշտօններ մերժած էր, այսօր
պատճառներու էն անողորմովը, կա-
ռավարական արգելքով՝ կը պարտա-
ւորուի կրկին ետ առնել իր խոս-
տումը: Եւ ես ի՞նչ ձախորդ դեր ու-
նայայ: Հակառակ մեր երկուքի բարի
կամքին, հակառակորդներու չար
կամքը տարաւ յաղթանակը:

«Ես հոս՝ թէեւ ձեզի համար գուցէ
ոչ-շահական, բայց իմ բարեկամութիւն
համար շատ կենսական ու կարեւոր
պատճառը պիտի ըսեմ որ արգելք եւ-
ղաւ հող գալուն»:

«Թերեւս ասկէց տարի մը առաջուան
Գ. Փ. Թաղի զարդակն ի՞նչիւր
ծանօթ ըլլալ ձեզի, խնդրի մը որ
այնքան զբաղեցուց լրագիրները: Թ. Ե.
պաշտպանած էր տնօրէն-գաստիա-
րակը, ուղղամիտ անձնաւորութիւն
մը եւ յետոյ ինքն ալ հրաժարած էր
տեսնելով որ ուղղամիտութիւնը չէ
յարգելի՝ նոր եկող Տնօրէն-գաստիա-
րակը, տարօրինակ գիւրգզածու-
թեամբ մը, իր պաշտօնի կոչուելէն
օր մը յետոյ հրաժարիլ տեսնելով
Թ. Ե. ին, նախատինք մը կը նկատէ
իրեն եւ կամբաստանէ Թ. Ե. ի եւ
ուրիշ ուսուցիչներ իբրեւ կասկա-
ծելի:»

(*) Մատն/չը կրկին դաստիարակ մը
ալ ազգը որչա՞փ իրաւունք ունի խոր-
հորդ. որոշաւորուած դաստիարակ-
չիլէ ու պիտի է Լիւսն Սարգիսեանը:
Խմբ.

«Թ. Ե. ձեզի երկրորդ անգամ ի-
մացնելէ վերջ երբ անցաքի պատ-
րաստութեան կսկսի, զինք խիստ
հարցաքննութեան մը կենթարկին եւ
կը մերժեն անցաքի տալը»:

Վ. Մազմանեան՝ 1—2 ամիս առաջ
խնդրագրով մը խորհրդոյն դիմելով,
Թ. Բ. Գ. ի տեղւոյն ազգային վար-
ժարանց մէջ պաշտօնի կոչուելու
խնդրոյն հետ յարաբերութիւն ունե-
ցող պաշտօնական գրութեանց պատ-
ճէնները ուղած էր: Սոյ գրութիւն-
ները ինքն աչքէ անցուց խորհրդա-
րանիս մէջ ու ստացաւ իր ուղած
պատճէնները: Կը ցաւինք զիտեւ տա-
լու թէ՛ այս նամակը, որուն գոյու-
թիւնը արդէն ծանօթ է Վ. Մազմա-
նեանի, ի նկատի չէ առնուած աւաւս-
տանդին կողմանէ:

Խնդրելով որ հաճիք ներկայս հրա-
տարակել Իրաւունքի յառաջիկայ
թուոյն մէջ, կը մատուցանենք ձեզ
մեր յարգանաց հաւատին:

Ի դիմաց հրաժարեալ
Թաղ. Խորհրդոյն
Վ. Ատենազարի Ստեփանակ
Գ. Թովմասեան Խ. Սարգիսեան
Ֆիլիպէ, 3 Յունուար 1908

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Թիֆլիսէն կ'իմացնեն թէ՛ վեհ.
Հայրապետը այս ձեռքը այդ քա-
ղաքին մէջ պիտի անցնէ, իրեն
փոխանորդ կարգելով Սուրենեան
Սրբազանը, որ վերջերս. էջմիա-
ծին զ'ացած է:

— Թիֆլիսի վանքի Ս. Յակոբ
եկեղեցւոյն նորոգութիւնը լմացած
ըլլով, Սուրենեան արքեպիսկո-
պոսի նախագահութեամբ Օծուր
կատարուած է:

Նորոգութեան համար 80000
րուպի ծախուած է. այդ գումա-
րին 35000ը Պ. Ա. Մանթաշեան
նուիրած էր:

— Թիֆլիսի աղջկանց Ժիմա-
պոսի հոգաբարձու Տ. Գ. Իգոր Ա.
ուսէլեանի սրուած է Բ. կարգի
Ս. Արապի պատուանշան, Ռոն-
սաց դպրոցական գործին իր ցոյց
տուած մասնաւոր տեսնելին հա-
ւալ, կըսէ պաշտօնական ծանու-
ցումը:

— Մէրսինէ 10 լիրա Պատրի-
արքարան զրկուած է ինպստ
կարնոյ արկածելոց:

— Վանայի երկսեռ Ուրախը
նամի Տիկնանց մոտեւճիլի Գործ.
Ժողովոյ անդամ Տիկնեւէն քանի
ները բանաւոր պատճառներով հը-
րաժարած ըլլալով, Տիկնանց Ընդ-
հանուր Ժողով պիտի գումարուի
յառաջիկայ չորեքշաբթի օր,
աղջկանց վարժարանին մէջ, ուր
ընտրութիւն պիտի կատարուի նոր
Գործ. Ժողովոյ անդամութեանց:

— Պոլսական թիւթ մը հետեւ-
եալը կը գրէ.

«Կիլիկիոյ նորընտիր կաթողի-
կոսը իրեն անձնական քարտուղար
ընտրել է Տ. Ներսէս վրդ. Գանի-
էլեանը զոր մտադիր է եղբի հետ
մէկտեղ տանիլ Կիլիկիա, ինչպէս
նաեւ Պոլսի գտնուող բոլոր Սի-
սական միաբանները»:

Այս լուրին առթիւ Բիզանդիոն
սա դիտողութիւնը կրնէ. «Մեր
յարգող պաշտօնակիցը շատ կա-
ճապարէ՛ իր երեւակայած պաշ-
տանաւորութիւնները իրականու-
թեան տեղ առնելով: Գործը դեռ
շատ հոգի է՝ այն տեղուանքն հա-
սած ըլլալէ»:

— Ս. Մինդեան տօնի առթիւ
Սուրբանը 200 լիրա նպաստ մը
տուած է Ազգ. Պատրիարքարանի
պէտքերուն համար: Մ'ալիէն ալ
45000 զրշ. վճարուած է Պատրի-
արքարանի, նախորդ հաշիւէ մը
մնացորդ: Այս առթիւ Պատրի-
արքը շնորհակալութեան ուղերձ մը
տարած է Եւլաղը:

— Շնորհակալութեամբ կը ծա-
նուցանենք թէ զօրասան Տ. Գրի-
գոր Յակոբեան մէկ տարեկան
իրաւունք նուիրեց Պուրէշի
Հայկական Ընթերցարանին:

Տ. Ա. Բանիկեան-Սօֆիա. — Գա-
ղաքը բաժնեկիւն դանձելու համար
գործակատար չունինք, ուստի բաժ-
նեկիւնները ուղղակի խմբագրութեան
զրկուելու են:

— Տ. Մ. Ա. — Ֆիլիպէ. — Հարկ չի
տեսանք ձեր գրութիւնը հրատարա-
կել:

— Տ. Հ. Ա. — Լոնտոն. — Նախ ձեզ
չենք ճանչնար, երկրորդ որբանոցին
թերթը մենք ալ կարդալէ առաջ ա-
նոր մասին ձեր կարծիքն չենք կա-
րող արձայանք ըլլալ:

ՆՈՐ ԵՐԳԱՐԱՆ
ԿԱՄ
ՄԻՄԱՐՆՔ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Այս երգարանի Բ. տպագրութիւնն
է որ նոր ըստ տեսաւ աւելի ճոխա-
ցած, բարեփոխուած եւ մաքուր թուղ
թի վրայ տպուած: Հակառակ գնոյն
աժանութեանը, կը պարունակէ այն
մուրի հին եւ նոր ազգային երգերը
որոնք ընտրել կատարուած են ու կը
գուրն հայ Ժողովուրդի ամեն դասա-
կարգէն

Դիւն 1 Ֆր.

Ստանալու համար բոստի ծախքը
10 սանդիկ պէտք է սխառեղ զրկել
Իրաւունքի խմբագրութեան վառան:
Կը ծախուի նաեւ Դանիթի մէջ մեր
գործակատար Տ. Կարապետ Երզնկաց-
եանի խաւութիւն, Սուրբ (Ամբրիկա)
Տ. Յակոբ Ֆրանչի, Ձիքակո Տ. Մ.
Կարապետութեան եւ Ընդ. քով
Պուրէշի Տ. Դաւար Պոլսական վա-
ճառատունը, Դէռասէնէ Տ. Լ. Կրո-
նիկեանի քով:

ԿԸ ՓԵՏՈՒԻ

1896ի գաղթականութեան ժամանա
կէն ի վեր անյայտացող Գաւառ ֆաշա-
ցի Կարապետ Պ. Կարապետին ուր
գտնուիլը գիտող ազգայինք թող հա-
ճի խմբագրութեանս իմացնել, Յիշ-
եալը երկայնահասակ. թիւագէտ, սեւ
աչեայ երկաթագործ մըն է, որ 3
արի առաջ Աթէնք կը գտնուի եղբի:

ՀԱՎԱՍՏԻՍՍԹԸ ԲՕԼԻԹԻԳԻՑԷ

ԹԻԻՐԻՍԻԱ

Իբրև սենեակի պետու Սթան. պոլտան գաղմըլ օլան Տաժատ Սահմուտ բաշանըն ալիհինե Յուն վար Յոտ մահքեմեի ճինայեթտեն տերտեթեմի վերելուպ, մեղ. գուլը խայինի միլլեթ վե, տեղ. լեթ պուլընմազ թեօհմեթի իլե, իթհամ իթմեթտե տիրեր. արկեր իբր ֆիրարիլեր տախի բաշայի մեղգուլըն շեքիբի ճինայեթի ատտ օլընմըլար. պուլար բաշանըն իբր մախրուլարը օլմալը տըրլար:

— Պաղտատա գատար թեմուտ օլընմազ շեքիբի մուգալե-լենամեթի մեղիսի վիլքեղաան իմգալանմըլ վե Սալթանըն թա-տիգի իշիւն տախի մաղալթա ի-լե եղմըլազ կեօնտերիլմիլ օլուպ կեշեն կիւն սուտուր իտեն պիր իրատե Պաղտատ խաթիլըն իմ. թիլալը Ալման շիրքեթիւն վե-րիլտիկինի պիրտիլմիլ տիր. պե-հեր քիլմեթիլ օլմալը 16500 ֆր. հերքիլմեթիլ տեն հոտենեմեթ, ճե-ման սենեկի 25 միլիոն ֆրանգ պիր մեղալ իտեյօր:

— Պուլկարիանըն շեքարմըլ օլ-տըլը եհնի բօթա բուլարը թիլը հերքիլմեթի գաղու իթմեթ իս-թեմեյուպ, կիտեն մեթիլալարը բուլըլ նազարը իլե պագարագ, ճեղաի նազտի ալընմալըն էմր իթմիլ օլմալը իլգերինե, Սթան. պօլ պուլկար մաղահաթիլալարը Ս. կեշեթ Պաղը Ալիե վե տեղ. լեթլերե պիր նօթա իլե «մեղքիլը բուլարըն բեթիլերի պեյնե միլե (միշաղգային) իթթիհատը բօշտա մեղքեղինե կեօնտերիլերեթ, տեօլ-լեթլերին իշտեն խաղեթտար ի-տիլտիկինի, վե մուլայե վաղըթ զարֆընտա թիլը հերքիլմեթի թարաֆընտան բօթեթթօ օլըն-մայուպ, շիմտի իթիլալ իթմեթ հաղը օլմալըլըն» պեյան էլե-միլ տիր:

Քեղա իբրեմի պիր նօթա իլե, «էկեր թիլը բօթահանեթի Պուլկարիան կիտեն մեթիլալ. լարտան ճեղա ալմալա տեղա ի-տեթ իսե, գարըլըլ օլարագ, թիլը չանթալարըն պուլկար հուտուտըն կեշմեթին միլաաաաա օլընմայաղըն պիրտիլմիլ, վե չանթալարըն հարմալըտան կերի չեթիլերիլեթիլին» իթթար իթմեթ իլգերինե. մեթլե հալ օլընմըլ տըր, վե շիմտի մեթիլալար ճե-ղալը օլարագ եհնի բուլարը թիլը ֆիրանըն հեր թարաֆընա կիթմեթտե տիրեր:

ԲՈՒՄԱՆԻԱ

1898տե նշր օլընան գոնուն մուհեթիլեթ, Բուլանիատա իմալ օլընան շեքերլեր իշիւն հեր պիր

քիլօկրամընա հերքիլմեթ 16 սան. թիլմ էօտերտի: Մեղքիլը գանու-նըն ահքեմը 1914 սենեթինե գատար միրի իլ իհրա օլաճագալը: հերքիլմեթին իպրալ իթտիկի պու սուհուլեթ վե մուլեթեթ ճե. պեպի իլե՝ էնեպի սերմայեթտար-լար Պուքերեշտե վե ճիլարտա շե-քիլ ֆապրիգալարը թեթիլե, Բուլանիանըն իլթիլալընտան զի-յատե շեքեր իմալ իտուպ, խա-րիճե տախի կեօնտերիլեր իտի: Ֆաղաթ սօն դեկտեմբերին 17սին. տե Բուլանիանըն նշր իթտիկի պիր եհնի գանուն՝ Բուլանիատա իմալ օլուտուպտե խարիճե կեօն-տերիլե շեքերլեր իշիւն մուգար-րեր օլան 16 սանթիլմ միլքեթա-թիլ լաղլ իթմիլ վե պու սեպեպլե ֆապրիգալթօլար միլթեղարիլ օլ-մուլ տըր:

Մեղքիլը ֆապրիգալթօլարըն էքսերիսի ֆրանկըլ օլուպ, պուլ-լար 10 միլիոն ֆրանկտան զիլա-տե պիր սերմայե շեքեր ֆապրի-գալարըն թախիսի իթմիլ օլարգ-լարը կիպի, եհնի գանուն իլե հեր-քիլմեթ քեթար մուգալեթիլինե մուլալիթ պուլուտարընտան, ան-լերի գարարտիտե իտեթեթի սե-պեպլե ֆրանկըլ ֆապրիգալթօլ-լար, վե եախօտ շիրքեթ հիսե տարլարը եաղընե ֆրանսա խա-րիճիլե նաղընե պիր իսթիտա կեօնտերիլալ, հուգուղարընը մու-հաֆուպ իթմեթին իտտաա իտե-ճեթլեր: Ալըն մաալտա իսթիտա-լար վերիլմիլ Պուքերեշտեթի Ալման, ինկիլիլ, Աստիլա, Պեղիգա վե Եունան էլիլերինե, զիրա մեղ-քիլը տեղեթլերե թապի խալըլը զաթլար տախի եհնի գանուն իլե միլթեղարը օլմալը տըրլար:

ՏԱԼԻՆԻՑԷ

Շու կիւնկերտե Սօֆիատա էն զիլատե զեհիլերի իշալ իտեն մեթեթլերտե պիրտե սախթե բուլար մեթեթի տիր: Խալը վաղըթտան պետու 1 ֆրանկըլ կեթպօլա մարգա (սենեթ բուլը) բիացատա տրթըլ օլտըլը հա-տե, հերքիլմեթ գաղալընտան աալա սաթըլ օլմալըլը եղը. իշին պու հալը վե բուլ հաալաթընըն էքսիլմեթի հիլեթ մեթտանա կե-թիլմիլ օլուպ, հերքիլմեթ պու իշտե շիլքեթիլ քեթանը տերտեթ իթմեթ պաղալմըլ տըր:

Մեթեթե էն զիլատե շալալը տըլգաթ օլան նօթա շու տըր քը՝ մեղքիլը բուլար սախթա օլ-մայուպ, հերքիլմեթին պոսմըլ օլտըլը բուլարըն աալը տըր: Պու սեպեպլե իշտե էն զիլատե պաղը հերքիլմեթ մեթուլարըն էլի օլմալը իթիլգա իտեթեթին տեն, պուլարտան տախի տեր-տեթ Օլընմըլար տըր. մաղնուն-լարտան պիրտիլ Տիթ Բօվիլ խանեթիլտե պաղը տեթիլը պու-լընմըլ օլտըլըն տուլմալը իլգե:

րինե, գօլուգ թեթըլհանեթիլտե քեթտիլտե զեհիլերիլալ էթիլը: Տիլեր մաղնունլար՝ Տ ֆաղաթ, մուհեթիլա թօմա հօրնեթ, կեթ-կի Սապուլեթիլ վե սախիլ:

Պու մեթեթե տօլար Սօֆիա մուլպիրիլմիլ մուլաաալըն եաղ-մըլ իսեթ, վեթիլալըն օ գը-մընը շարշաթալ կիւնքի նօթիլ-մըլա տերճ իտեթեթիլ:

ՉԻՆ

Բուսիա վե Ճարոն տեղեթլերի պեյինտե պիր իթթիլալ հաալը օլաճաղընը Նօլօսիի նաղմաղտա տըր. պու իթթիլալըն ինկիլիլ վե Ալման տեղեթլերին Չինտե իհրա թեթիլ իթմեթիլերին էօ-նիլ ալընապիլեթեթի կիպի, էվրո-բատա Բուս-ֆրանկըլ իթթիլա-ղը միսիլիլ Ալսաի Շարգտա տախի տեղեթլերին թեթիլ իթթիլալըն օլընմաղ տեյօր. Նօլօսիի շու էթքիլարը Բուս-լարըն Մանչուրիտան շեղ-մալալը իշիւն պիր եօլ աղաճագտան իպարեթ կեթերիլթիլ:

ԻՆԿԻԼԻՉ ՎԷ ԲՈՒՍ

Նօլօե վրեմիա նամ բուս կա-ղեթալը ինկիլեթիլալ վե Բուսիա պեյինտե տօլթըլ հուսուլա կե-թիլմեթ իշիւն պիր վաղըթտան պետու էհեթիլթիլ պեյնտեր նշր իթմեթ օլուպ, ախիլե պիր պեյնտե շու կիպի էթքեթալ պե-յան իթմիլ տիր. — «Ինկիլեթիլա-նըն էն պեթիլալ տիլմալը վե լաղիլիլ Բուսիա օլմայուպ, իլա Ալմանիա տըր: Պու Բուսիայա տախի խաթիլ տիր, վե Ալմանիա-նըն ինկիլիլերին մեթիլալըն գարըլ քեթեթ մուլաֆաթիլթիլ օլուր իսե բուս մեթիլթիլտե տա-խի թօղանմըլ օլուր. օ հալտե Բուսիա վե ինկիլեթիլալ պեյին-տե պիր իթիլալ հաալը իթմեթ հեր իթիլ իշիւն լեթ մեթիլալ-լը օլապիլեթեթ տիր: Պիր վաղըթ ինկիլիլերին եթիլտե պուլընտան թիլմալթ մեթեթիլ պու կիւն ալմալարա կեշմիլ տիր: Աալը-լարտան պետու Ալա վե Տեվտօն միլլեթլեր պեյինտե ճարի օլան զըտտիլթիլ Բուսիա վե Ալմանիա պեյինտե պիր մաղալեթիլ միլն ճերը օլապիլիլ. օ վաղըթ ինկի-լիլերին բուս թարաֆընը թուլմա-սը քեթտիլտե մեթիլալթիլ օլա-ճագ տըր. աթիլ օլարագ Ալմա-նայա թարաֆ շեղաճագ օլուր ի-սե, քեթտիլտե էն մաղալարալը օլան լաղիլիլ զօվեթլերտիր-միլ օլաճագ տըր »

ԱԼՄԱՆԻԱ

Ֆրանքֆոր. Ցալնիլըն վեր տիկի հաղաթիլե պիլանե, բօլի-սիա Գօլօնիա եաղըն Պրո. էլ նամ

մաղեթե պիր եթթիլալտե տի-րթթիլթալըն տերտեթ իթ-միլ տիր. մեղքիլը գատըն 50 չօ-ճուգ զեհիլերիլ օլմալ ճիլմիլ իլե մաղնուն տըր: Մեղպուլերին յու տեթիլթիլ ֆաղալալ շերքի ճիլայեթիլի տախի սըղը սըղըլա աթանթիլաղտա տըրլար:

ԹԱՆ

— Ալմանիատան Բրեյն Հայնիլ Ս. Ամերիկայա կիթմեթ հաղը-լըլընտա տըր: Ամերիկա հերքի-մեթիլ Ալման բրեյնիլ մուլման. թան սուրեթտե գաղուլ իթմեթ ի-շիւն մեթիլալ մեթուսանտան 40,000 տօլար իսթմիլ տիր: Պու պապտե թալալըն վիլենա մուլպիրի շեթե եաղմըլ տըր. «Ֆրանս-ի-թալիա իթիլալը իթթիլալը միսիլլեթիլ աթաթը. վե Ալմա-նիանըն եհնի կեթիլալ նիլալմը վե Լիս մեթեթիլ էվրօպտա անըն կեթալեթ տիլմեթիլ սեպեպ օլ-տըլար. իշիլե պու սեպեպլերտեն տօլար տըր քի՝ Ալմանիա տեթիլ-լերտեն էթթե՝ պարի Ս. Ամերի-կանըն թեթեթիլերի գաղանմալ աղալը իլե Բրեյն Հայնիլի կեթտերմեթտե տիր»:

Մուլպիրի մեղքիլը էվրօպտա ինկիլեթիլալ գարըլ ումուլ պիր իթթիլալ թեթիլ օլընմաղըն տալիլ շեղմըլ օլան շալալթը քիլիլե էաաաղը կեթթիլթիլ:

Ս. Նիլունդ եթթիլալ միլաթի. պեթիլ իլե շալալալ կիւնիլ կա-ղեթալը նշր օլընմալը տըր:

ԹԱՏՐՈՆ ՍԱՆԹՐԱԼ

«Վեթիլ» հայ գերասանական խուլմըլ ալա գիշեր պիտի ներ-կալալե «Արան բիթը» տրամ գօմեթի 4 աթար և ծիծաղալար զալեթտը:

— Վաղը կիրակի գիշեր առա-ջին անգամ ըլլալով «Չիլալան ի-լալալալ» կամ «Գաթորաթ Բրիտանիլ» թատերալալը 4 ա-թար:

— Երեքշաբթի գիշեր «Լեպլե-լեպիլիլ հօր-հօր աղալ» օթերթի 3 աթար:

ԿՕՇԿԱԿԱՐ

Ճալալալալ և տուլուն կօշիկ հաղիլալ համար գիլմիլ Ստեֆան խօրաան-ճիլանի խանթը, փոթոց Սուսալալ, Գիլնիլ խիստ շափալալ ել:

Одговорникъ Н. Драгулевъ

Печ на Хр. Н. Войниковъ—Варна